

zaaknummer 2015 W 1575

4 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Heilige Geest.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 juli 2015. Op 28 juli 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], Overste van de Congregatie van de Heilige Geest. Op 19 april 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur S. van Schaik. Namens de Congregatie is verschenen pater [naam], Overste van de Congregatie van de Heilige Geest.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Naar aanleiding van een film over paters die klager zag in het parochiehuis, wilde klager graag pater worden. Deze wens uitte hij op school. Toen op enig moment een pater op de school van klager kwam en daar vroeg of er leerlingen waren die pater wilden worden, werd klager uit de klas gehaald om met de pater te praten. Vervolgens heeft deze pater met de ouders van klager gesproken, waarna klager -na de lagere school- naar het Klein Seminarie van de paters van de Heilige Geest in [plaats] ging. In het tweede jaar werd aangeklaagde de klassenleraar van de klas waar klager in zat.

Aanvankelijk was het contact tussen klager en aangeklaagde vriendschappelijk van aard. Klager kwam regelmatig bij aangeklaagde op de kamer om te tekenen. Van aangeklaagde kreeg hij regelmatig snoepjes, rookgerei en advocaat. Klager kreeg zelfs een fototoestel van aangeklaagde.

Na verloop van tijd begon aangeklaagde klager aan te raken en te (tong)zoenen. Hij streelde en betastte klager boven en onder zijn kleding en omhelsde hem.

Klager kan zich herinneren dat hij een keer naakt op het bed van aangeklaagde heeft gelegen. Aangeklaagde kwam naakt naast klager liggen en kreeg een orgasme. De zaadlozing van aangeklaagde kwam op de buik van klager terecht. Welke seksuele handelingen hieraan vooraf gingen weet klager niet meer. Wel herinnert klager zich dat aangeklaagde aan hem vroeg of hij met hem naar bed wilde. Klager beaamde dit. Aan latere bezoeken aan de slaapkamer van aangeklaagde heeft klager echter geen herinnering.

Voornoemd misbruik vond een aantal maal per week plaats in de jaren 1965-1969.

2.2. Direct na het verlaten van het seminarie kreeg klager last van zenuwtrekkingen in zijn rechterarm. Klager is hiervoor opgenomen in het ziekenhuis. Een oorzaak van de zenuwtrekkingen is nooit vastgesteld. Volgens de relatietherapeut van klager heeft klager met die 'tik' zijn ervaringen in [plaats] van zich afgeslagen.

In zijn jeugd heeft klager nooit gesproken over zijn ervaringen met aangeklaagde. Ongeveer tien jaar geleden heeft klager aan zijn zus en aan zijn echtgenote verteld wat hem is overkomen.

Klager vindt het moeilijk om aan te geven welke gevolgen hij heeft ondervonden van het misbruik door aangeklaagde. Wel wijt klager zijn alcoholmisbruik en de moeizame relatie met zijn vrouw aan het misbruik door aangeklaagde. Ook vermoedt klager dat het feit dat hij geen vrienden heeft een gevolg is van het misbruik. Aangaan en onderhouden van sociale contacten vindt klager moeilijk. Binnen zijn familie voelt klager zich een vreemde eend in de bijt.

De afgelopen jaren is klager meerdere malen onder behandeling geweest vanwege depressies en burn-outklachten. Tijdens al deze behandelingen is het seksueel misbruik niet ter sprake geweest. Drie maanden voor het indienen van zijn klaagschrift is het wel ter sprake gekomen tijdens relatietherapie.

2.2. Klager verzoekt zijn klacht gegrond te verklaren. Hij hoopt op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Voorts wenst klager dat de door hem geleden schade financieel gecompenseerd wordt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld niet te twijfelen aan de juistheid van het verhaal van klager, omdat er meerdere klachten aan het adres van aangeklaagde bekend zijn en door de Klachtencommissie gegrond zijn verklaard. Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie en het vertrouwen dat in hem werd gesteld enorm geschaad.

Namens de Congregatie heeft de Overste zijn excuses aan klager aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 51 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. In de jaren 1965 tot en met 1969 werd klager met zeer grote regelmaat door aangeklaagde betast/gestreed, gezoend en omhelsd. Het betasten en strelen vond zowel boven als onder de kleding van klager plaats. Eenmaal heeft aangeklaagde een zaadlozing gehad op de blote buik van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Zijn klacht wordt ondersteund door de schriftelijke verklaring van de zus van klager, waaruit volgt dat zij tien jaar geleden van klager heeft gehoord dat klager in zijn seminarietijd een seksuele verhouding had met een pater. Ook heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de schriftelijke verklaring van de echtgenote van klager en de wijze waarop zij de vragen van de Klachtencommissie ter zitting heeft beantwoord. Tenslotte wordt zijn verklaring ondersteund door diverse reeds gegrond verklaarde klachten jegens aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2010T176, 2011T350, 2011T357, 2011T389, 2011T483, 2011T504 en 2014W1332.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Heilige Geest de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 mei 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.